

Előfizetési
feltételek:

Egész évre . . 2 frt
Fél évre . . . 1 „
Negyedévre . 50 kr
Községeknek egész
évre . . . 60 kr
Egyes szám ára 4 „

Szerkesztőségi

és
kiadói iroda:
Piacz városrész-épülettel
szemben a Mohács-féle
épületben.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit
sorért 5 kr; többszo-
rínál 4 kr.

Nagyobb és többszöri
hirdetéseknél nagyon
kedvező engedmények
tétetnek.

Hirdetések és előzetsek
helyben a kiadói hivatalnál,
Csáthy Károly és To-
legdi K. Lajos könyvke-
reskedésénél; Budapest,
Bessen és Prágában Han-
senstein és Vogler hír-
detési intézetében fogad-
nak el.

A t. olvasókhhoz!

E lapok szerkesztője feleslegesnek tartja egy egyszerű személyváltás alkalmával hangzatos szavakban adni programot. Az eddigi program maradt. Minden lehető megtenni a társadalmi, ipar és gazdasági téren, s teljes szigorral kerülni a politikát, mely nem lapunk kenyeré.

A lap élvezetessé tétele a szerkesztő élénk gondját fogja képezni, s reméli, hogy személyes összeköttetéseinél fogva sikertelend e lap körül kitünő szellemi erőket csoportosítani.

Debreczen, 1880. Sept. 11.

Teljes tisztelettel
a szerkesztő.

A proletáriatus.

II.

— a — Döntő fontosságu azon kérdés, vajjon a proletár-osztály felléphet-e az állam ellen oly követelésekkel, mely szerint helyzetük javítását, hogy e megalázó állapotból kiemelkedhessenek.

Ha tekintjük, miszerint az állam céljai egyikét polgárai jólétének előmozdítása képezi, hogy továbbá a proletárok legnagyobb része, — eltekintve azoknak a nagy mennyiséghez képest csekély számától kik saját hibájukból lettek azokká, tehát bármily körülmények közt sem váltak volna hasznos polgárokká, — legnagyobb része a társadalom adott viszonyai által döntetett ily helyzetbe: o kérdésre határozottan igennel felelhetünk.

„Aide — toi et le ciel t'aidera”
segíts magadon, s az ég is megsegít,

TÁRCSA.

Mikor a muzsák érkeznek.

Ha felütném istenben boldogult Dr. Párispápaynak általam egy blatra feltett nagy latin-magyar szótárát, abban is ugy találám, hogy diligencia nem tesz kevesebbet, mint szorgalom. Vakáció pedig ugy Párispápay, mint Holub Mátyás szótára szerint olyan valami, a mit a diák nagyon szeret, különösen mikor hosszú.

Minket azonban csak annyiban érdekel a diligencia és a vakáció is, mennyiben a diligencia elején alkalmat veszünk magunknak a muzsák érkezéről énekelni, s teljes lelki gyönyörrel hallgatni azt az élénk zsivalyt, mely a régi kollégium uj falai között áradoz a fűtött kemenczvé kögült levegőbe.

Rég nem hallott gyönyör! Ha az ember egy pár hó óta elmasirozott a vén kollégium mellett, akár elül, a hol a lombos ákácok unalmukban álmosan bölöngáltak már, akár oldalt, hol a bent lakó diák urak vig furújázása egész nyáron keresztül ingyen zenét szolgáltatott a füvészkert-utczának, akár hátul, hol a magas kőfalon keresztül bizonyos bizonytalan szagu áramlat fútorítja az arisztokratikus orrt:

mondja a példabeszéd, mely bár legtöbb esetben alkalmazható, mégis tagadhatatlan, hogy vannak körülmények, melyek közt az egyes nem segíthet magán, hogy az ég segítségét elnyerhesse, és hogy bizonyos esetekben, előbb kell a magasabb hatalmaknak segíteni, hogy azután az egyes segíthessen magán, magasabb hatalom alatt egyáltalában nem az eget, hanem az államot értvén.]

Sokszor halljuk mondani, hogy a társadalomnak magát önmagából kell reformálnia, ezt valószínűleg úgy értvén, hogy a társadalom összes tagjainak vállvetve oda kell törekedniök, miszerint a társadalmat jobb alapokra fektessék, de ez merőben lehetetlen. Lehetetlen pedig azért, mert nem megvetendő azok száma, kik a jelen helyzettel igenis megvannak elégedve; mert a dolgok ily állásában nekik alkalom nyílik társaik kárán felgazdagodni; s nagyon sokan vannak, kik a mamont tartják boldogságuk előváráslójául. Már pedig hogy lehet a társadalmat önmaga által reformáltatni, ha az azt alkotó tagok tekintélyes része attól visszavonul, s pedig éppen azon része, mely cselekedni leginkább volna képes, mert anyagi eszközök birtokában van.

Igaz ugyan, hogy a szellem nem mindig ott van, a hol az anyag, de az is tagadhatatlan, hogy előbbi vívmányai csak utóbbi által valósíthatók meg; s bizony nem csekélyebb annak érdeme, ki valamely üdvös intézményt áldozatok árán megvalósít, mint azé, — ki arról könyveket ír össze, mert egy magában sem egyik, sem másik nem volt volna képes azt létesíteni.

Hogy tehát a társadalom magamat reformálja, az merő phrázis, gyakorlatilag kivihetetlen; csakis az marad tehát hátra, hogy az állam, mely a

csend volt, mély méla csend. Legfeljebb egy pár professzor ballagott be néháné a nyugoti portán, kik résznit „családi örömek”, résznit az én orromra nem kötött más okok miatt nem mentek fordíro, kipihenni azt a nagy fáradságot, melylyel csökönyös nebulókat okos emberekkel fűsülni sikerült. No meg István bácsi, a pedellus is rendesen ott támasztotta a falat, egyet-egyet nyomva az az emlékezetes pipán, melyet már akkor is szívott, mikor az én támtárnak szóló „bullákat” szállította a postára, melyekben ékes szavakban figyelmeztette a bölcs professzorátus a jámbor szüléket a csemete „erkölcstelensége-re”, ha 3 órai leczkét elmulasztani méltóztatott.

István bácsi azonban ma már nem támasztja a falat, van dolga, de sok. Elég neki egy napi foglalkozásra, csitítani azt a sok főispán-kandidatust, kik gymnasiális könyveket árulnak ócska állapotban a lombos ákácok alatt. Valóságos zsibvásár. Köttött és köttetlen ócska könyvek, szép paripákkal, ember fejekkel, majmokkal, és felismerhetetlen ábrákkal berajzolt ócska könyvek, sarkatlan, s körülvágot ócska könyvek. Van egészen tiszta uj ócska könyv is, hanem az aztán rettenetes omen, annak a gazdjára secundában maradt, az már

társadalmat mint a kisebb körök összességét magában foglalja, igyekezzük ezt reformálni, még pedig gyökéresen, mert a kiszáradt fa nem fog kivirulni, ha egyes ágait lemeteszük, s ha mégis fának árnyékában akarunk lenni, újat kell a kiszáradt helyébe tenni; addig azonban míg e gyökeres reform létesíthetetlen, vannak olyan szükséges föltételek, melyek a mellett, hogy sürgetőbb szükségűek, könnyen megvalósíthatók, s a proletáriatusnak nemcsak kiterjedését gátolják meg, de azt részben meg is szüntetik.

Nem azt értjük ez alatt, hogy az állam állítson fel segélyző egyleteket, — mert ki ne látná be, hogy ily intézmény éppen ellenkező hatást szűlné mint a milyet cölöz, mert a mellett, hogy a tértelenség való hajlandóságot növelné, — még többeket csábítana a dologtalan életre.

Azon okokat kell mindenek-előtt vizsgálni, melyekből a bajok erednek, mert gyökéres orvoslás csak ez esetben várható. I. czikkünknek éppen ez volt feladata.

Ha tehát az állam azt akarja hogy a szegény ember adókötelezettsége nem teljesítésének ne legyen áldozata: alkalmazza a demokratikus adóelvet, mert bizonyos, hogy minél kisebb az adó annál könnyebben fizetetik, s minél könnyebb annak lefizetése, annál többen teljesíthetik azt; már pedig a ki erre képes, bizonyára nem fogja elmulasztani, s igyekezik az adóvégrehajtóval minél kevesebbet érintkezésbe jönni.

Ha azt akarja az állam, hogy megszűnjék a hivatalnoki proletáriatus, — a hivatalokban annyi sikkasztás elő ne forduljon, szüntesse meg a sinecurákat, magas hivatalnokot ne díjazzon pazarul, s ezzel szemközt alsóbb hivatalnokok-

bizonyos, mint az X. Ez a kereskedés az egyedüli, melyet még nem vontak kereseti adó alá, pedig igazán jövedelmező. A könyvet uj állapotban a táti veszi, ócska állapotban a nebuló adja el. Világos a rebach.

Fenut a podiumon még vigabb az élet. Ude tenor, és vastag bassus hangok adják tudtul, hogy megérkezett nem csak a fiatal bagoly (ma már VII-ik gym.) hanem a sexennis diák is. A pipából mint az oltár-füstje száll ég felé a szerecsésen becsompészett szűz dolány illata, melyet a kollégium falai közt nem mert fináncz megszagolni soha. A beszéd tárgya a mult és a jelen, a jövővel nem gondol senki sem. A mult az édes vakáció; a jelen a ma.

A vakáció! Bizony édesek is azok a „szent, heverő el” napok, mikor az ember, már t. i. a diákember reggel 10 órakor azt kérdi, fel lehet-e már kelni? Ételre, italra gondja nincs, egy kis filkő, vagy pagár-fogas kikerül a rektor urnál, leányos háznál pedig alig lelik az embernek helyét, kivált ha közel van a censurához. Megis kérdi a Juliska, a Juczika, a Mariska rendesen: mikor lesz már maga káplán, vagy fiskális? s olyan szépen elpirul hozzá, hogy lehetetlen ki nem találni, hogy úgy tesz,

kal szemben ne legyen szűkkeblű; mert amazit a megszokott pazarlás túlságba vitele, emezt a végső szükség viszi ki-sértetbe.

Ha azt akarja az állam, hogy polgárai ne haladjanak a tudatlanság sötét ösvényén, hogy aztán egyes izgatók állam-veszélyes dolgokat hirdetvén — félrevezessék azt, s ha azt akarja, hogy a tudatlanság ne taszítsa a népet a proletárizmus fertőjébe, terjessze a népoktatást, tegyen meg minden lehető arra nézve, hogy népiskolái virágozzanak.

Ha azt akarja az állam, hogy már elromlottak jobb utra téríttessenek, hogy dologtalan csavargók munkára szoktattassanak, állítson fel javító intézeteket, dolgozó házakat; s ha az állam azt akarja, hogy a két keze munkájára szorult szegény köznépl el ne vesszen, s annak megélhetési módot akar nyújtani: állítson vállalatokat, s alkalmazza ezeket azoknál, mert ha talán megtörténnek is, hogy azon pillanatban pénzügyi hasznót nem hajtana, bőven kárpótoltatnék azon nemzetgazdasági haszon által, mely ez uton eléretet.

Pedig az államnak mindezeket akarnia kell, ha olyan alapon akar állani, mely felvirágzását lehetővé tegye, mely fenállását biztosítja, s ha ezeket akarja, ki kell irtania a proletáriatus, társadalmunk ezen valódi rákenéjét, mert különben ez mindig beljebb vonul annak szíve felé, míg végre kiöli belőle az életet. —

— A ktr. táblák székhelyeinek kérdése élénk mozgásba hozta a vidéki városokat. Pápan e tekintetben igen népes értekezlet tartatott, s Szachmar is erősen mozog. Városunkból eddig az ügyvédi kamara tett e tárgyban indokolt felterjesztést. Mi ugyan egy perczig sem

mint a sanda mészáros; nem oda néz, a hová vág.

Lehet ezekről az élményekről beszélni de sokat! Hát még ha az ember suplikálni is volt, a mi annyiiből áll, hogy besétál a diák 10 vármegyét, szétnyuz egy pár csizmát, s a kollégiumnak is gyűjt garasokat, maga is világot lát. Utazás more patrio.

Persze van is aztán kaland és kaland! A furfangos diák ugyan nagyot prűszszent reá, de egy-egy jámbor regurta, ki csak most rukkolt be valamelyik vidéki gymnasiumból, a világ minden kincséért sem tenné fel, hogy még olyan embersemondjon igazatkinék olyan szép kunkorgós bajusza van, s a korszakban is „ur“-nak szólítják. — Az ilyen jámbor unjocokknak van aztán kelete. Ugy is szokták bívni, hogy „balek.” Még nem tudja szegény, hogy mi az a sánta, hogy husz több tizenkilencznél a nobel huszonegyben, hogy jó bort lehet inni a „Két galambban”, a „Csengőben”, meg Borsinénál, hogy Luza, Málka, Helénke kisasszonyokat, kik 10 krért fekete kávéval szolgálnak, midőn a diák is eljut ahoz az állapothoz, mely állapothoz minden ember eljut az ötödik liter után, meg is szabad ülni. Persze ezekre meg kell tanítani a jámbort. Még ugyan „gibicz”, de hadt re-

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

kételkedünk azon, hogy a kir. tábla decentralizációja alkalmával városunk is fog kapni kir. táblát, mindazonáltal figyelemmel kell lenni a tanácsot városunk makacs rivalisára, Nagyváradra, mely már a p. ü. igazgatóságát is el akarta tölteni perelni. Jó lesz vigyázni, mert a tapasztalás tanít, hogy ily kérdéseknél csaknem döntő szerepet játszik a befolyás.

— **Az illetékszabás** ellen igen sok a panasz. Szakértők a baj okát leginkább annak tulajdonítják, hogy az illetékszabási hivatalok felettle vannak terhelve munkával. Mint magán, de teljesen megbízható forrásból értesülünk, a p. ü. miniszter úgy akar e bajon segíteni, hogy újabb 7 illetéki kiszabási hivatalt állít fel. Ez esetben Nyíregyháza is kapna ily hivatalt.

Tandij ügy.

A ref. gymnasiumban a nem református tanulóknak tandíjának felelőssége tárgyában Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyzőtől következő nyilatkozatot vetjük:

„Tekintetes Szerkesztő ur! Becses lapja legközelebbi 39-ik számában a helyi hírek közt „Furcsa” cím alatt a főiskolai gazdasági tanács meglelt róva azon állítólagos intézkedése miatt, hogy ez, a nem reform. vallású gymnasiumi növendékeket több tandíjfizetésre kötelezte, mint a ref. vallású növendékeket.

Erre vonatkozólag meg kell jegyez-nem hogy korántsem a főiskolai gazdasági tanács intézkedett akképen hogy ez így történjék, hanem rendelte ezt, a tisztántul ref. egyházkerület f. évi júliusi gyűlésében mint debreczeni főiskolának ura és legfőbb kormányzó hatósága.

Tette és rendelte pedig az épen a felvilágosodottság nevében, — a következő kényszer helyzet miatt, ugyanis: a gymnasiumi osztályok elannyira tulnépeselek lettek hogy 3 osztályban parallel szakaszokat kellett felállítani. Ugye a segéd és kisegítő tanárok habár szerény jutalmazására nincs már alap.

Méltányos és igazságosnak látszott ennél fogva hogy miután a gym. osztályokban a tulnépességért nagy mértékben az okozza, — mert ezekben a nem hitfelekezetihez tartozó tanulóknak nagy számmal vannak, tehát ok: — tekintettel arra miszerint épen ő miattok kelle a parallel osztályoknak felállítatniok, mert nélkülok a felekezetiübeliek elférték volna, tekintettel továbbá arra, hogy az ő szülok s ezek eldoi, mig egy részről nem járultak a már meglevő gymnasiumi alapok előteremtéséhez, úgy másrésztől midőn egyházkerületünk a lélekszám szerinti iskolai adót 10 évre elrendelte volt: ezen teherviseléshez a nem protestánsok mivel nem járultak — nagyobb mérvű tandíj fizetésre köteleztes-senek.

Kérdem ezekfolytán: mi volna inkább a türelmesség és felvilágosodásnak szebb példája: az-e ha azt mondaná ki az egyházkerület: nem állítok fel parallel osz-

puljón! Nem is kerül ez a tanítás sokba, csak épen annyiba, a mennyi van a zsebében. Hanem azért ne féljen a gibicz! Ha felváltotta a hónap három első napjában utolsó picizóját, akkor se hal meg éhen. Kitarjakk a pajtasok, kitarjakk a kommunismus. A kollégium falai közt nem az a jelszó, a mi a nagy világban. Ott: „a mi az enyém, az a tied is”; itt: „a mi az enyém, az az enyém, a mi a tied, az is az enyém.” Ez pedig egy kis differencia!

Azt ne gondolja azonban a nyájas olvasó, hogy a diák élet azért tele van demokrátiával. Bizony nem. Itt is meg van az osztálykülönbség, van demokrátiának és aristokratikus elem. Vannak bentlakók, vannak kintlakók. Ez egy. Vannak theológusok, vannak jogászok. Ez a másik.

A bentlakók többnyire szegény emberek, a kintlakók vagyonosabbak. Bent lakni sokkal kedélyesebb, kint lakni sokkal kényelmesebb.

A bentlakóknak szintén van rang-osztályuk. A sexennisi diák aristokrata a bagolydiákkal szemben, a bagolydiák a szolgatanulókkal (most már igen helyesen nincs a diákok közt szolga, csak szegény tanuló) szemben. — A bagolydiák tölti a sexennisi pipáját, s a szegény tanuló tisztítja a bagoly-

diákot, mert a felekezetiübelieknek elég a meglevő, ennélfogva be sem fogadom a nem felekezetiübelieket, vagy pedig azt: érettekek és miattatok szívesen hordom a teher nagy részét, vagyis a miattatok kellő parallel osztályok tanítóit fizetés többletét: de tegyetek annyit ti is hogy fizessetek valamivel többet, kárpótlásképen.

Különböen pedig a tisztántul ref. egyházkerület nem szorul az én védelemre. Tette és tehetette ezen intézkedést saját belátásából folyólag. Ez önelki belügy, mibe avatkozni kinek sincs joga, ép úgy mint egy birtokos birtok ügyei miképp rendezésebe sem.

Ezt kívántam elmondani, s tudomására hozni a tek. Szerkesztőnek, miszerint az általam illykép kifogásolt „Furcsa” című jelző nem volt ezen ügyhez szerencsésen megválasztva.”

Közzöltük e nyilatkozatot, nem azért, mintha az egyházkerület eljárását helyeselnénk, de azért, hogy megtehessük észrevételeinket. Nem szabad lett volna a nem ref. tanulóknak tandíját felebbemelni, mert:

1-ször. Nem áll az, hogy a parallel — osztályokat a nem ref. tanulóknak kellett felállítani. Ugyanis a ref. gym. értesítője szerint, volt a mult iskolai évben (nem számítva az ágostaiakat)

az első gym. ban 15. s a második 15. nem ref. tanuló. Ezekért csak nem kell parallel-osztályokat felállítani?

2-ször. A tandíj most is igen magas; Az I-IV. osztályban 9 ft, 60 kr, — az V-VI. osztályban 14 ft 60 kr, a VII. és VIII. osztályban a jótéteményeseké 9 ft 60 kr, a nem jótéteményeseké 19 ft 20 kr; a torna eszközök fenntartásáért fizetnek a I-IV. osztálybeliek 1 ft; az ifjúsági könyvtárra I-IV. 20 kr, az V-VIII. osztálybeliek 40 krt. Tehát a tandíj egy néhány év alatt így is csaknem 200%-ot emelkedett.

3-szor. A nem református tanulóknak az iskola jótéteményeiben — tudomásunk szerint — nem részesülhetnek, míg a ref. tanulóknak sorsán igen sok kegyeletes jótéteménnyel van segítve.

4-szer. Nem szabad lett volna legfőképpen azért, mert a nem reformátusok még soha sem cselekedtek velünk hasonlóan.

Végül, még csak T. S. ur azon állítására vagyok bátor egy pár szót kockáztatni, hogy ez az egyházkerület ügye, melybe beleavatkozni senkinek sincs joga. Már tisztelettel engedelmet kérek, de ez is kolai ügy, melybe minden állampolgárnak joga van beleavatkozni; a dogma egész más. És ezután is bele fogunk avatkozni minden olyan ügybe, mely a nagy közönséget érdekli, s a hitágazatokkal összefüggésben nincs.

Szerkesztő.

Irodalom és művészet.

— **Istóczy Győző** ur hozzánk is beküldte előzetési felhívását „12 röpiratra.” A 12 füzet előzetési ára 5 ft lesz. Böven fogja tárgyalni a „zsidóság elhara-

diák csizmáját. Ez az állapot. — Es bizony mondom, a sexennisi diák fenntudja tartani a maga auctoritását! Elég legyen csak elmondanom azt az egy historiai tény, — midőn K. Pista sexennisi és szobafőnök egy éjjel megszomjuhozott vala. A korsó az ágya előtt volt ugyan, de azért K. Pista sexennisi és szobafőnök felkelt, kiment a podiumra, felkiabálta a felszolgáló kis tanuló, lefeküdt az ágyba — s nagy kényesen mondá:

— Dárdás, itass meg!

Ez illusztrálja az uraságot!

Még eklatásabb az ellentét theologusok és jogászok között. Nem szeretik egymást. Az Eris almája a hegemonia. A theologus csakis magát tartja diáknak, a jogász csakis magát tartja embernek, a többi csak rongyos bakrancs. Az ellenmondás nyilatkozik az iskolai egyletekben, hol nincs rá eset, hogy jogász theologusra, s theologus jogászra szavazzon, nyilatkozik csoportuláskor, midőn a kollégium előtt van szó mindenféle apróságokról, de soha a kávéházban, a beszédmodorban, a viseletben.

A theologus többnyire magyar nadragban jár, a jogász német plundrárt hord; a theologus pipázik, a jogász sz-

pódzásának körülményeit, s valószínűen övszert is ajánl az elhara podzás ellen. Talán legjobb volna törvény által megtiltani nekik a házasságot majd csak nem harapódznának. Ajánljuk Istóczy ur figyelmébe ez egészséges eszmét.

Magyar mánások gazdálkodása.

Naponként lehet hallani, hogy egyik-másik magyar főur a rossz gazdálkodás miatt hogy megy tönkre. Ujabbán két magyar mánás ilyen ázsiai gazdálkodásáról írnak a lapok. Az egyik Andrassy Gyula gróf, a másik Pálfi Antal herceg örökösei.

Gr. Andrassy Gyula terebesi uradalma közbeszéd tárgyat képezi mindenütt. Míg a gróf Bosznit szerette, azalatt terebesi tisztjei valóságos bosnyák gazdálkodást vittek véghez a gróf birtokán. E gazdálkodásról egy „gazdatiszt” a következőket írja egy vidéki lapban:

„Gróf Andrassy Gyula terebesi uradalma miniszteresség alatt történt visszaélésekre különféle magyarázatot találtak. Mi tehát a való?

P. gálészcsi izraelita kereskedő czég, ugynevezett millionarius, kiterjesztette ily gyelmét a terebesi uradalomra is, és midőn a birtokos gróf a terméseket maga adta el Pesten ottani hivataloskodása idejében, P. czég büszkesége nem tűrhette ezt, s oly arakat ígért a terményekért, hogy azzal a pesti kereskedők nem concurreáltak s így sikerült a nevezett czégnek a birtokos gróftól arról meggyőzni, hogy a helybeli malomok és ő a legjobb vevők.

Midőn ez sikerült, Terebes uradalom jövedelmestől együtt a fentevezett firma tulajdonává vált, t. i. a firma megvett több ezer métermázsza buzát, kifizette az uradalomnak az árát, jól tudva azt, a mit a tisztek talán nem, hogy a számból nem kerül ki annyi mag, mint a mennyit az uradalom eladott. Ezer métermázsza deficitet az uradalom tisztsége kucorizával, rozsossal, árpa-val törekedett fedezni, de a magas P. ház a fedezetlen összeget nem is kérte, a differenciát nem is követelte, jól tudván, hogy tavasszal az uradalom méreg drágán fogja töle a konventiókra, vétésére szükséges magot vissza vásárolni.

Történt azután a jószágigazgatók és kereskedők között computus az összegnek lefizetésére, a hol 12%, 14%, is előfordult, de a fizetés jobb esztendők termésére lett utalva. Ezután P. czég az őszkor megvett terményt Teberesről el sem vitette, az urasági magtárban hagyta, s ugyanonnan hihetetlen drágán ismét az uraságnak vissza eladta.

A másik nagy uradalomnál is szépen folynak a dolgok. Pálfi Antal herceg halála után, örökösei az uradalom vezetését gróf Seilernre bízák, — ki a gazdatiszt állomás nagy részét csehekkel töltötte meg. Háromnegyed év óta áll a rendezés élén a gróf azóta táborára fursánál furscsabb gazdálkodást folytat. — Megtörtént az idén, hogy buzahordás idején fát hordottak. — De ez csak legkisebb tévedéseik

varozik; a theologus nem jár elegáns kávéházakba, de jó bort iszik, a jogász inkább iszik rossz bort, s fertelmes minőségű kávé, de véteknék tartaná a szép kaszszirón szeme között nem csipetűt, s bókjai bombáit meg nem ereszteti; a jogász, a ki megsérti, párbajra hívja, a theologus bubon üti. Az ellentét sokkal nagyobb, semhogy szent volna a barátság, főképp év elején, mikor a jogász korteskedik.

Ad vocem korteskedés! mert azt ne gongolja Plátónak egy két lábú, tollatlan állatja sem, hogy csak akkor van korteskedés, midőn képviselőre, vagy viczispánra van szükség. Van ennél fontosabb dolog is. Ki legyen a jogász segélyőz-egylet elnöke? Ez az az európai fontosságú kérdés, melynek megjelítésén most is, máskor is egy pár hétig verse-nyez Themis ifjusága. Jelölt mindig van legalább is kettő. A régibb jogászok már vakáció végén sorakoztak a zászló alá s midőn az új kolléga a gózkocsi legelső lépésőjére tesszi lábát, hogy le szálljon, már akkor két felől fogják a fület.

— Jogász vagy czimborám? Áldjon meg az isten.

— A hát!

No csak ennyi kellett. Jobbról

köze tartozik. — A hercegnőt ügyelmel-tették barátai a veszedelmes gazdálkodás-ra, s a tapasztalatlan gazdákra, de ő azt felelte, hogy olyan embereket alkalmaz, kik neki tetszenek. Valóságos „Csehek Magyarországon.”

Hírek az országból.

— **Szathmáron** aug. 27-én a tornaegylet gyalogversenyt rendezett N. Bányáig. A távolásig csaknem 7 mérföld, melyet 3 versenyző 8 óra 52 perc alatt tett meg. Ugyanott jelenleg Sídoli czikusza működik.

— **Esztergomban** e hó 8-án, nyitották meg nagy ünnepélyességgel a Szt. Benedek-rend gymnasiumát. Jelen volt Kruesz Kriszisztom pannonhalmi apát is, ki e czélra 20,000 frtot adományozott.

— **Gyulán** a kir. ügyészséget ki-rabolták. Mintegy 2,000 frtot szállítottak el.

— **A gyilkosságok** napi rendben vannak, Górlinczen egy 28 éves hajadont gyilkolt meg egy 64 éves ags s Salamon János szarkási lakos sógorától lötte agyon; Skabinyecz Ferencz nagy idai lakos pedig 5 hónapos gyermekét gyilkolta meg, melyért a kassai törvény-szék 10 évi börtönnre ítélte.

— **Kassán** nagy dőge van a bankónak. E napján már másodsor küldötték be a kapitányi hivatalhoz egy csomó összetépett egyes és ötös bankót, melyeket az utcán találtak a beküldők. A pénz nem hamis, s mi czélja volt az illetőnek, midőn a drága portékát összetéve eldobta, valóban megfoghatatlan.

— **Nyitrán** is csendőlet lehet. A legközelebbi orsz. vásárán 37 embernek verték be a fejét. Volt hát vásárna.

— **B-Gyarmaton** valami Boskó nevű kökér lépett fel legközelebb: még becses arczképét is kitette a nyilvános helyeken. A jó grammatika aztán megis öltötték a szinkört, s az 1 frtos körzse-kekből is busásan foggyott el. Mikor aztán ez a Bosko játszani kezdett, a közönség intelligensebb része, a gyarlóságok láttára, szegyenkeve hagyogatta ott a szinkört, érezvén hogy lépre csaltott. Bosko „az egyetlen egy eladós” után tovább állott. Ha erre talál fordulni, legyen rá gondja rendőrségünknek.

Vidéki levél.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Megható ünnepélyről akarom t. szerkesztő urat tudósítani, Tokaj városáról akor inni, mely város a mult vasárnapon ritka ünnepélyességnak volt színhelye, melyen igénytelen személyen is résztvett. Talán értesült már és tudomása van a debreczeni közönségnek azon szerencsétlen túzról, mely a mult évben Tokaj városát romhalmazzá tette. Százaknak segített akkor a szive, százaknak keléből egy mély sohaj szállott fel az egek urához: hogy mi lesz belőlük? Midőn a kegyetlen elem nemcsak kedves hajlékoktól fosztá meg őket,

balról dugják a kalapjához a tollat, s azon veszi magát észre, hogy jobb felől zöld, másik felől fehér toll disziti a csá-kót. Ez a taktika kiséri aztán utcáról utcára, serházról serházra. A kin nem fog a szép szó, megcsipik, a kin fog a liquidum, becsepitlik.

Mig aztán ez a kortes világ tart, tarthat előadást akár Buzás bácsi, oda se hederitenek. Ugy jár a tekintetes és nagytiszteltült professzorátus, mint az a t. tanár ur, kirreráfogták, hogy „látván Plátót” kiigazítja „Plátó látván”-ra. Épen választás napján kérte volt egyik bagoly-jogász (első éves) tanítványától, hogy nevezne egy néhány görög bölcslet, ki aztán szugas után egész bátra felel:

— Klimó és Holvay.

Azolta sem hiszem, hogy valaki ezzel vádolta volna Klimót és Holvayt. No de ilyen a fiatalság. Bizony mi öregek is szeretnénk még egyszer résztvenni így év elején az élénk színhelyben, s mondani ily büszkén, mint Nelson nyert csatája után: N. N. első éves jogász! Az év elején — mondjunk — mert mint mindennek, a diákéletnek is a végén van a görös, a szigorlat. A mitől pedig az isten őrizen!

hanem dühöngő, vészös lángnyelvvel nem kimélte meg azon helyet sem, hová a hívő lélek oly sokszor ellátogatott imádni Urát; hol kérelmet oly gyakran kifejezte s mindannyiszor megkönnyebbülve tért onnan vissza. Midőn a vészjelző harangok megkondultak a hely. hivallásu templom tornyában; már akkor égett a róm. kath. egyház, és ezen egesében megakadályozni nem lehetett — mert az egész város lángban állott! Roma lőn az egyház, — elárvult a hívő nép. — De az Isten, ki a tüzet a hívő nép megpróbáltatására adta, ugyanazon Isten, ugyanazon templomban — mely majdnem egy éven át zárva vala — fogadja ismét a kereszténynek háláadó áldozatját! — Phoenixként megújult az egyház! Valamint a phoenix madár szárnyaival élesíti a tüzet hogy megsemmisüljön és ismét életre keljen; ugy jótt létre a Jőltévk adakozásából ezen templom is, melynek felszentelési ünnepét tartottuk meg. A Jőltévk adakozók közül kimagaslak a felseje a király, valamint a kassai megyei püspök Schuster Constantin o méltósága!

A Vasárnapot megelőző Szombaton este — ágyú dörgések figyelemztették a tokaji híveket a holnap bekövetkezendő ünnepre. Korán reggel díszben állott a város! Tíz órakor vette kezdetét a templom felszentelése. Ezen szertartást prépost-plébános Bergler Gyula o nagysága végezte; — a sz. misét Prámer Alajos leőspeser o nagysága; a sz. beszédet pedig, mely valóban szép és megható vala — ft. Mihályfi László tolsavai esperes-plébános. A „Te Deum“ unn-pélyes elmondása után az ünnepély a templomban véget ért. A templom a virágok balmazsa és a pazar fény között impozáns volt. A nők, kik mindenkor megmutatják hogy helyt állnak ott: hol ájtatosságról — izlésről — és eszről van szó, most is megmutatták, midőn remek kézi munkáikkal, nagyszerűen felkészíték a főoltárt. — Míse után diszebb volt a helybeli prépost-plébánusnál. Jelen voltak: Tokaj városának java és színe vallás-párt-különbőség nélkül.

Az első felköszöntőt Bergler Gyula prépost ur tartotta, emelvén poharát az első magyar emberre: a királyra. Második toasztájában éltette a megyés püspököt, — mely a díszes vendégkioszorú közikvántára; táviratilag közöltetett o méltóságával. Voltak még ezután számos talpraesett felköszöntők, melyeket mind leírni sok volna. Prépost-plébános o nagysága egyik toasztájában felemlíté, hogy jölehet az egyház újonnan átalakított; de a tűz által felémészve lett orgona még eddig nincs újjal pótolva. Szavai nem lettek pusztába hangzók, mert Zákó Soma helybeli kereskedő ur, azonnal 50 forint tett le az orgona javára: mely példát a jelenlevő vendégek követvén, szép mennyiségű összeg gyűlt össze, s így reménylen hogy nemcsak orgona is lesz. — Hat óra tájban elosztott a vendégkioszorú, kik egy kedves emléket vive haza családokörbe.

Isten velünk!
Tarczal, 1880. Szept. 9.

Brett Gyula.

Ujdonságok.

Az ipar és kereskedelmi kamarák országos értekezlete az ipartörvény reviziója tárgyában tegnap kezdődött Budapesten. Ezen értekezleten a kereskedelemről is lesz szó, s igen érdekes határozatokat remélhetünk. — Ezen tanácskozársra városunkból Dr. Király Ferencz iparkamari titkár s két iparkamari bizottsági tag utazott fel.

Lapunk szerkesztője naponként d. n. 2-3-ig tart hivatalos óráit a szerkesztőségi irodában, hova a kéziratok is küldendők.

A „Bika“ vendéglőt ugyan-csak bontják Barcsay és Szikszay építésszek. Kik még nem tudnák, hát tudják meg, hogy a „Bika“ vendéglő éppen három esztendő alatt lesz készen, mivel a mostani épületekből semmisen marad meg, csak a „kis Bika“ girbe-gurba udvarának emlékezte. Az maga igen szép summát tesz ki, mit a bontásért fizet a város, ölenként 5 frot.

Művelő huszárait e hó 8-kán távoztak el városunkból a czegei nagy hadgyakorlatra, hol o Felseje, a magyar király előtt fogják magukat bemutatni. Kisujszkallásig gőzösré rakták a paripákat, onnét pedig lóháton vonultak tova.

(Beküldetett.) A dalárda mult szombati majálisra mindenképen fényszen sikerült, csupán az ellen volt átalános a panasz, hogy meleg ételeket csak a kertben kívüli, a Gorovry-féle vendéglőben lehetett kapni — még pedig rosszat, de drágát. A bor hasonló kvalitásnak örvendett.

Felkérjük a dalárdát, hogy más alkalommal e bajon segíteni sziveskedjék. Több vendég.

Eljegyzés. Mint értesülünk, Ujhelyi Tamás balkányi földbírtokos eljegyezte Klobusitzky Erzsike kisasszonyt városunkból. Aldás a tiszta szerezlemből kötött frigyre!

Iff. Festetics Pál gróf, huszárkadét, ki városunkban is volt állomáson, pisztolypárbaívt Vághyhegyben, s karján könnyű sebet kapott. Ellenfele Friebelz Rudolf bírtokos volt. A fiatal gróf már most ezredéhez, Szerajevába utazni.

A dohány nagy tördel szeredán, az izr. nagy ünnep miatt a p. á. igazgatóság engedelmével zárva lesz, mit a kistörszédeknek figyelembe ajánlunk.

E hó elejétől kezdve már az új büntető törvény lépetett életbe, a mi bizonyára igen érdekelni fogja azokat, kik szeretik az isten nevére hiába felvenni, s minden bibliai szentek közt legtoábbre becsülik Noét. Az újbüntetőtörvény ugy a káromkodás, mint a részegség ellen szigorú rendszabályokat állított fel.

Hymen Rácz Endre kunhegyesi kereskedő, néh. Rácz András, gróf Degefeld Imre általánosan ismert öreg tisztartójának s városunk volt polgármáster fia, eljegyezte Keszey Juliska kisasszonyt, városunk egyik legszebb polgárlányát. Az esküvő még e hó folyamában meglesz. Aldás frigyükré!

Igaz-e? Bizonyosan tudják már olvasóink, hogy a katonatisztek házassági cautióját feljebb akarják emelni. Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, ez szándék a növilágban nagy forrongást idézett elő, s már értekezlet is tartott egy monstre-deputatio tárgyában, mely petítiót fog a cautio felemelése ellen o Felsejének benyújtani.

Színészeink e hó végén jönnek baba N.-Váradról. Az első előadás e szünidényben e hó 25-én lesz. Mándoky Béla és Török Miklós az előlévészletek megtelete czéljából jelenleg itt időznek.

Az őszi löversenyek tegnap, és ma tartatnak városunkban.

Derék ember. A „Hungaria“ egyik pinceszere Klein Mór egy 50 frot belélt tárczát talált, s azonnal felvitte a kapitányi hivatalhoz. A tárczának már akadt gazdája.

Erdőbírtokosok figyelme. A nagyméltóságú m. kir. földmiveltés ipar- és kereskedelmi miniszterümmek f. évi július 1-én 18,236 sz. a. kelt átirata szerint a Lättichebe székelt consúltól azon jelentés érkezvén, hogy több ottani fakereskedőnek öhajátasa volna Magyarországra nagyobb vásárlásokkal tenni és e célból a nagyobb erdőtulajdonosokkal üzleti összeköttetésbe lépni esetleg egész erdőket megvásárolni: erről az értekelit körök azon megjegyzéssel értesítettek, miszerint különösen a cserfa az, mely iránt érdeklődés mutatkozik és hogy az értekeltek ajánlataikat akár a nagymélt. m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz, akár pedig a nevezett consúltushoz intézhetik. Debreczen, 1880. September hó 8-án. — A kereskedelmi és iparkamara.

Tűz. Folyó hó 8-án d. n. 2 órakor Szabó Sámuel ur szépesi tanyáján cséplés közben a gőzkazánról egy asztag buza meggyulladt s párpercz alatt lángtengerben uszott. Tulajdonos — minthogy többi terményei és épületei az égő asztag közvetlen közelében voltak — átlátva a helyzet veszélyét, az önkéntes tűzoltókat hívta fel segély nyújtásra, kik is a szükséges oltó eszközökkel azonnal a veszélyhelyre sietve, 10 órai szakadatlan s erőlyen munkával — a kedvezőtlen szél daczára — megátolták a tűz tovább terjedését, az égő asztagot pedig eloltották. — A kár — mint értesültünk — így is nagy; s tűz ellen biztosítva nem volt.

Kutya-per, nem kutya-baj. P. M. ur fiatal dandy, hasonló dandy a kis kuttyája, tősgyökerecsen rattler, nem adná a „Küncsem“ ért. P. M. ur sok helyen udvarol, a rattler urfi sem ügyetlenebb a gazdájánál. Hanem utóbbi időben a rattler urfi rossz fát tett a tűzre, olyan kisasszonyokhoz járt, kiket nagyon örvöztek, s P. M. ur egy szép reggelen arra öbrédt fel, hogy a rattler urfi küldheti Konstantinápolyba háromfőre. Mint halljuk, P. M. ur iszonyu dühbe jött, s bíróság elé terjeszté az ügyet, mely most kétségbeesve töri fejét a kutya-peren. Az ítéletet annak idejében közölni fogjuk.

Talált hulla. A czukorgyártól a várad utcaízi sorompó felé húzóód árokban tegnap reggel egy szerfelett nagymérvben enyészotnek indult férfi hulla találtatott, a gyilkosok vagy gyilkos kitérő néve azonban még eddig semmi legkisebb adat sincs.

Blauer József jeles tánczkotató, mint biztos forrásból értesültünk f. é. október 15 városunkba jön, a mikor városunkban fog a tánczban, oktatókat adni.

Ajánljuk a szülők s a tánczkedvelő fiatal-ság figyelembe eszen jeles tánczkotatókat.

Érdekes, mai számunkban a Varga Lajos „Frankfurti czet esentia“ című hirdetése, mely nem csak városunkban, de az egész környéken nagy kelendő-ségnek örvend, Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

Vegyes.

A „nemzet nap száma-sa“ ifjúkorából. Gr. Széchenyi Ferencz, a nemzeti muzeum alapítója, 1880. táján, még akkor gyermek fiával, Istvánnal, ki 1793-ben született s titkárával Ignáddal, utóbb Somogy megye alispánjával, somogyi bírtokát bejárva, Darány faluban éjjelre megállapodott. A falu vénei előltek tisztelkedni grófjukhoz s kőni hogy részletek továbbra is tapasztalt legyeiben: Az atyagrof fűához fordulva, így szólt: „Lásd íam, ezek földesurai vagyunk. De hogy urak lehessünk, az uraságra, a kényelemre való eszközöket, sőt a konyeret is ezek a becsületes emberek szerzik meg nekünk azért tehát nekik — mint jőltévfőinknek, — hálával tartozunk. E hálának elismerésére, íam csokli kezét ezen becsületes embereknek. — A meglepett öreg parasztok vonogatták kezüket: „Inkább mi csoklijuk a méltóságos urfi kezét!“. De az atyagrof: „Parancsolom, engedjétek, hogy megcsoklija kezeteiket!“ És a naggyá leendett — ekkor gyermek Széchenyi István kezét csokli hálából az o jobbágyainak, jővtőinek. — Az atyagrof e kezesök után, titkárához Ignáddhoz fordulva megjegyezte: „Ez a íu kevély; szoktatnom kell, hogy szerényebb legyen!“

Hogy mily forrón szeret a költő, megtetszik o kis versből, melyet egy vidéki lapból vettünk át:

„Ha majd nem kell már o c s k a bájád,
Ha megvetnek az emberek;
Akkor keress fel: — ha megtértél,
— Én akkor is megengedek!“ . . .

Megbocsátani az o c s k a bájának mindazt, mit u j korában vékezett? Van-e több íly nemes kebel?!

A magyarok bosszúja. A Veszprém következő hírt közli: Tarczy Lajos, a pápai főtanoda érdemes igazgatótanára, mult vasárnap a kegyes-tanítónedieknél pohárköszöntésben egyebek közt ezt mondá: Az ötvenes években valami Kle-mann nevű főiskolafelügyelő vizitálta meg Buda-pestén a piaristák gymnasiumát és azt találta, hogy a német nyelvet nem tanítják oly terjedelemben és erőlylyel, mint azt a német sógör szertevala. Felszólította az igazgatót Horváth Cyrillt, hogy a helyett a kutynak való magyar nyelv helyett mindenütt a németet tanítsák. Horváth Cyrillben is felforrott a magyar vér és azt mondta: Kövesse meg magát az ur, a magyar nyelv tisztességes nyelv, melynek becsületes irodalma van. Mit be is bizonyított előtte. Ennek híre elterjedt. Történt, hogy néhány évre rá Klemann uram családjával Balaton-Füredre rándult. Mint villám, elterjedt a fűrdő vendégek közt a híre. Kle-mann kérte a fűrdő-igazgatót, mutogasson meg neki mindent; az kijelenti, hogy patiensci miatt nem mozdulhat. Klemann meg-hér másokat, senki sem ment vele, végre maga bolyongott jobbra-b. lra. Délben a nagyvendéglőben családijával egy nagy asztalnál foglalt helyet, ahol már mintegy tízen voltak. Ezek, amint meglátták Klemann leíleni, mindnyájan szíveskedtek ékszeireket, asztalkendőket még tányérjokat is és felkerekedtek egy másik asztalhoz és Kle-mann ott bagylik a faképnél. A hatvanas évek még az emléket is elmosták Kle-mann. Ebből csak az következik, hogy jobb Seemannnak lenni, mint Kleemannnak.

Ipar, kereskedelem, köz-gazdaság.

Az aratás Franciaor-szágnban. A Barthemy Etienne ceg Marseille-ben, mely megbízható becsleseirol ismeretes, melyeket a francia gabona-aratásról szokott kiadni, ez évi jelentést, 290 nyomtatott íven, most tette közzé. Az egyes jelentésekben kivonatolt végeredményt a következőleg állithatni össze: az aratás buzából igen jól állott ki 6 departementben, jó 37-ben, jó közép 26-ban a középserű, 16-ban és rossz 6 departementben; rozsából igen jó 11-ben, jó 63-ban, jó közép 6-ban, középserű 3 departementben; árpából igen jó 26-ban, jó 40-ben, jó közép 4-ben, középserű 2-ben és gyenge közép 1 departementben; zabból igen jó 28-ban, jó 49-ben, jó közép 7-ben, közép 6-ban, gyenge közép

1-ben, rossz 0 departementben; tengeriben a kílítás igen jó 3-ban, jó 19-ben, jó közép 5-ben középserű 5-ben, rossz 1 departementben. A hiányzó departementokban az illető czikkek nem vettek fel.

A vadak kímélése. Mily hatása lehet annak, ha a vadak kímélését rendelő törvények lelkiismeretesen hajtják végre, bizonyosra rá sávják, hol ezen törvények főleg a zergőkre nézve, mindinkább hatályosoknak mutatkoznak. Ez állatok ugyanis már-már kihaltában voltak az Alpeseleken csaknem minden vidéken s most már a svájci vadászati törvények erőlyes végrehajtása következtében annyira megsaporodtak ismét, hogy alig lehetni kirendálást a hegyek közé, a nélkül, hogy az ember egy-egy kisebb csapat zergével ne találkozzék.

Borkiállítás lesz e hó 16-án Kassán, melyre eddig sokan jelentették be közreműködésüket. A Helygylu azonban igen közönyös, pedig lengyel, francia, német, angol stb. borkereskedők is lesznek jelen.

A szövetek végben való árulása sok visszadérsre ad okot. E tárgyban az ipar és kereskedelmi miniszter közelebb intézkedett, s kíméletlenül fogja azon gyárosok nevét közzétetni, kikre a visszadérszek kiderülnek. Okosan.

A debreczeni terményesarnoknál bejegyzett terményárak.

1880-ik évi szeptember hó 4-ik napján.

Tiszta buza, piaci ár kicsiben 10—10.80 keresk. ár: 76 hektl. 10.10 10.10; 77 hektl. 10.20—10.25; — 78 hektl. 10.25 10.35—; 79 hektl. 10.40—10.50 80 hektl. 10.50—10.75.

Rozs, piaci ár kicsiben 9.00—9.40 kereskedési ár: htl. 9.20—9.40

Árpa, piaci ár kicsiben: 5.75—5.90 — kereskedési ár: 5.65—5.90

Zab, piaci ár kicsiben 5.25—5.50; kereskedési ár: 5.20. 5.40.

Köles, kereskedési ár: 5.90—6.50.

Tengeri, piaci ár kicsiben —, — kereskedési ár: 7.70 7.80.

Szalonna, kereskedési ár: 70—72. 100 kilogramként.

Vadrepce kereskedési ár 5.80—6.—.

Bab sárga, keresk. ár 10.50—11.50.

Szerkesztői üzenet.

Bl-r J.-f. Dézs. Ügyében eljárta. — **Mindazon T. munkatársak,** kik o lapot szellemi dolgozataikkal támogatnak, tisztelettel felkéri a szerkesztő, hogy becses dolgozataikkal ezután is szerencsésültessek.

K. L. urnak. Helyben ön haragszik, hogy a bizonyos „titkos imádó“ a régi kaszinóknak is udvarol, a mostaninak is udvarol. Ugyan már ne? Ílát hol van a megírva, hogy a kaszinókhoz híveknek kell merádni? Aztán, ha azt hiszi, a „titkos imádó“, hogy Hungária tündére o belé szerelmes, csak hadd higgye. Mi közö önmek a más hit ő h o z? Talán bizony. no, de az sem volna baj. Más téren szivesen látjuk.

„La Houblon“

szivarka-papir kedvelői s az üzletlársak érdekében közzétesszük, hogy Bécs város tanácsa 1880-ik év június 17-diki keletelt Schnabl Jakab urat a „Houblon“ papir védjegyének utánzásért s utánzott „Houblon“ papir készítéséért bűnösnek ítélte.

Az alólírott egyedüli gyárosok minden utánzást a legszigorubbán fognak üldözni.

Cacoley et Henry,
17 rue Beranger, Paris.

Sőre ürü eladás.

Az egri főkaptalan pusztá szent-margitai gazdaságában (Hajdúmegye) mintegy 3200 drb. igen jól kibizott ürü eladó, a venni szándékozók a tett szemle után akár az ottani tisztségnél akár Egerbe a jószág kormányoságnál a vétel iránt egyezkedhetnek.

Kelt Eger, aug. 1-én. 1880

Simkovits Imre,
urad. jószág-felügyelő.
3—3.

Schwarz M. Férfidivat üzlete

Kistemplom-Bazár épületben 5. sz. a.

A n. é. közönségnek tudomására hozom, hogy a

JELÉN IDÉNYRE

üzletemet dúsan felszereltem — és különösen ajánlom a következő cikkeknek:

Férfi felöltők 10 frtól — 18 frtig.

„ szövet öltönyök 12 frtól — 22 frtig.

Fiu felöltők 7 frtól 10 forintig.

„ öltönyök 3 frtól 10 forintig.

továbbá:

a már megérkezett őszi új divatu férfi és gyermek

kalapok

nagy választékban és igen olcsó árban.

(Gyermekek kalapok 90 krtól kezdve. Férfi kalapok 2 frtól kezdve.)

Oxford ingek

6 minőségben, ára 1 frtól — 3 forint 25 krig.

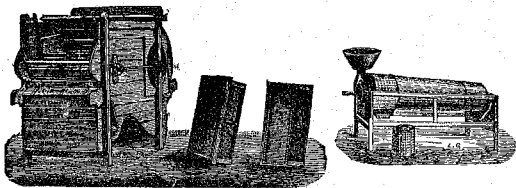
Plaidek á 5 frt 50 kr.

Nyakkendők, vászon és selyem zsebkendők, gallérok és kézelők igen jutányos árban. (298.) 4—?

Végül ajánlom:

Angol és francia illatszereimet és mindennemű uti eszközeimet.

Kistemplom-Bazár épület 5. szám alatt.

SESZTINA LAJOS

vaskereskedő Debreczenben.

mint Clayton és Shuttleworth angol mezőgazdasági gépgyárosok és mint Fleisher és társa Csermelyvölgyi gazd. gépgyárának képviselője és bizományosa, ajánl legjobbnak elismert

Cséplőgépeket gőz, és lőerőre.

Szűrő-, tisztító-, és magválasztó rostákat, konkolyválasztókat, Vidais — Gubicz — és három barázdás ekéket, boronákat, vetőgépeket, hengereket, lókapákat, kaszáló és aratógépeket, lovasgeregelyeket, kukorica morzsolókat, kukorica- és csutka darálókat, repavágókat, szecskavágókat, daráló és őrlőmalmokat, takarmány fűlesztő berendezéseket, szőlőszúzó malmokat, borsajtókat jutányos árak és előnyös feltételek mellett. — Képes árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással, azonnal készséggel szolgál. (316.) 3—23.

HENNEL SÁMUEL

rézműves (Kupferschmied)

Debreczen, Kádas-utca 1836. sz. a.

ajánlja magát minden e szakmába vágó a. m. csukor- és szeszgyár, serfőzde és fűrdői munkák pontos, solid és gyors elkészítésére; továbbá kaphatók nála mindenféle üstök, üstházak, réz konyhaedények, czinezett mosó fazekak, úgy szinte mindezek megújítását, megczinezését és ócska rozet elvállal, megjegyzendő hogy a czinezést angol czinzel eszközli. (160.) 2—6.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, ugyszintén a t. kereskedő uraknak tudomására hozni, hogy a helybeli piacon, eddig ZURY M. ár által (br. Josinczi Miklósué bazáiban) kezelt valódi

FRANKFURTI

ECZET-ESSENCZIA

főraktárát átvettem,

s ezen essencia nálam következő eredeti gyári áron kapható, ugymint:

1 kiló 80% 2 forint.

melyből tiszta víz hozzávegyítése által 49—50 iiter legjobb minőségű asztali eczet nyerhető.

1 üveg 250 gramm 80% 50 kr.,

melyből 5 liter vízzel vegyítve, különösen ugorka, gyümölcs és egyéb zöldség besavanyítására, legcélszerűbb s általánosan legjobbnak bizonyult eczet nyerhető.

Ugyanezen essenciából készült eczet literenként következő árban kapható u. m.:

1 liter legjobb minőségű 14 kr.

1 „ igen jó 8 „

1 „ jó minőségű főző-eczet 5 krajczár (legalkalmasb ugorka becsinálásra)

A tisztaság és tömület nagyfokú lepárolás által eszöszöltetik, a mi által a közönséges eczetben előforduló eczetvirág, amelyek az elromlást és zavarodást okozzák és az annyira undorító eczetférgek keletkezését elősegítik, eltávolítottak; úgy hogy ezen ECZET-ESSENCZIA-ból víz hozzávegyítése által előállított eczet, soha el nem romolhat, s kellemes ízéből legkevésbé sem veszít.

Vidéki megrendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

Varga Lajos,

fűszerkereskedő.

Debreczen, főpiacz Schaffer ház alatt.

(329.) 1—3.

Bőr, Pokrócz és Szeredás-üzlet.

Becsületes, szolid, czélszerű biztosított árucikkek ajánlatnak a n. é. helybeli és vidéki iparosoknak, — ugy a gazdálkodók figyelmét felhívom a legjobb bel- és külföldi árucikkeimre, különösen ajánlom

I-ső osztályu legkitűnőbb gépszíjjaimat

tetszés szerinti szélességben.

Bornyomó zsákok és dohány zsinegeimet,

varró és kötő szíjjakat timsós bőrből.

Ugyanitt bikkfaszén nagy és kis mennyiségben

kapható.

Mély tisztelettel

Mayer Ferencz.

Piacz-tér 1585.

a „Bika” szálloda mellett.

(297.) 4—12

AZ EREDETI
SINGER
VARROCEPEK
LEGJOBBAK A VILÁGON
HÁVI
30 forint rész lefizetés
mellett

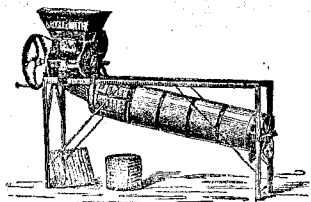
1851

1851
TÖM TELJES
JÁRULÁS
NEW-YORKI
SINGER TÁRSASÁG
AZ UTANZÁKOK ELLEN
GYAKORLAG ÁLLITATK
MILVÁN
FÉNYES CÉP A

NEIDLINGER G.
Debreczen
Piacz-utca 2145. szám.
(253.) 7—25.

Kitűnő minőségű friss
Hidraulikus meszet és Portland cementet
jutányos árban ajánl (194) 17—20
Geréby Fülöp.

Minden kiállításnál az első érdem éremmel kitüntetve. — Ezüst érem Páris 1878.

BROGLE J. és MÜLLER

gép- és rosta-lemez gyára
Budapestben,

a Margit-hid közelében, készít

Tricuröket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Tricur-hengereket malmok számára.

Koptatókat

Szelető rostákat, szitákat és rostákat cséplőgépek számára. (64) 24—50.

Umráth és Társa Budna, Prágánál. gazdasági gépgyárosok,

ajánlják a szilárd készület, nagy munkaképesség, könnyű járás és tiszta cséplésről legelőnyösebben ismert és az ideai prágai gazdasági kiállításon első éremmel kitüntetett, kereken járó és kerekén álló

kézi és járgány cséplőgépeket

1—8 ló vagy ökör erőig,

továbbá legjobb minőségű Backer rendszerű-tisztító rostákat, szecskavágókat, a cséplőgép járgánya által hajtható dara- és lisztelő malmaitat stb.

Képes gyári-árjegyzék kívánatra ingyen postán bérmentve be-küldetik. (277.) 7—10.

Hirdetés.

A munkácsi és szentmiklósi uradalmakhoz tartozó erdőkben az ideai tölgy és bikk makkoltatási és téli erdő legeltetési haszonvétel folyó évi Szeptember hó 13-án délelőlt 9 órakor Munkácson az uradalmi igazgatóság helyiségeiben nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. —

Árverezők 10% bánompénz letétele mellett, az árverés megkezdéseig zárt ajánlatokat is benyújthatnak.

Munkács, Augusztus hó 19 én 1880.

Az uradalmi igazgatóság.

(314.) 3—3.

A „Boldogfalvai” kert

vasutra néző részén legelői, egy 2580 □ öl területű legjobb, karban tartott szőlő, nagy kő és Cserpes pajtával jó vízi kuttal, és szüretelő edényekkel szabadkézben azonnal eladó; bővebb felvilágosítást nyújt „Nemes Gábor” az alföldi takarékpénztári irodában. (315.) 3—3

Kitünő valódi boreczet.

A legtisztább és legjobb

HEGYI BORECZETET

ajánl 20 krajczárjával literenként

és valódiságáért kezeskedik

Balasa Károly

cezetgyári raktára,
Főter a városházával szemben.

(250.) 10—10.

ELSŐ KÖZVETÍTŐ és TUDAKOZÓ INTÉZET.

Főter, Molnárné féle ház.

Keresetetik:

Egy három-négy osztályt végzett, jó házból való ifjú **Lelegdi K. Lajos könyvkereskedésében — tanulónak felvétetik.**

Egy tisztességes családból 4—5 éves reform. vallású árva leány örökbe fogadásra keresetetik. — Levelek V. F. poste restante Tisza Eszlárra (per Rakamaz címzendők. — (3377.)

Egy magyar és német nyelvet beszélő kereskedő segéd felfogadtatik

Tisztességes Izraelita családnál 2—3 fű kosztra felfogadtatik.

Kínáltatnak:

Ingatlanságok örök áron eladásra.

Négy szárazmalom, 3 zsindeles és 1 cse-repes, belső telekkel együtt eladó. Hüvelyes-utczán egy ház kedvező feltételek mellett eladó. (4570)

A várad utczai temető melletti régibb osztású majorsági földek között egy hat holdból álló, jó épületekkel ellátott, — különösen sertéshizlálásra alkalmas majorsági föld eladó. Ára 1500 frt.

Ingatlanságok haszonbéri kiadására:

Egy bolt, hozzá alkalmas lakással, kedvező feltételek mellett minden órán kiadó — Értekezhetni Péterfia-Bus-utczá 715. sz. a házán lakó tulajdonossal vagy alólírotnál.

Fűvészkert-utczán 1080. sz. a. egy csinos butorozott szoba kiadó.

Kisvárad-utczán 2 szoba, kamara, pincze, konyha kiadó. (3360.)

Nagyhatvan-utczán két szoba, konyha, kamara, padlás kiadó. (4656)

Bárány utczán 4 szoba a hozzátartozókkal együtt kiadó. 3182.)

Eladó ingóságok:

12,000 forint első betáblázás mellett törvényes kamatra — kisebb nagyobb összegekben kiadó.

Egy Fis-harmonika egészen jó karban lévő, eladó, ára 120 frt. (4641.)

Több tekeasztal (billiard) szabad kézből eladó. (347)

Egy jó menetű vegyes kereskedés tőkletes felszereléssel, kedvező feltételek mellett eladó. (4599.)

Egy vásári deszka sátor eladó, ára 30 frt. (3862)

Egy kézi sajtó, látogató-jegyek, cégnyomatok s egyéb kisebb nyomtatványokhoz használható — felszerelvényekkel együtt olcsó árért eladó. (3244)

H-Szoboszlón kitünő minőségű ó és uj hegyi borok eladók. — Értekezhetni ugyanott Kiss Lajos urnál, vagy irodánkban.

Egy jókarban lévő Weehler és Willson-féle varrógép családai körülmények folytán olcsó áron eladó.

Alkalmazást keresők:

Egy erdészeti akadémiát végzett gazda-tiszt állomást keres. (3139)

Egy magyar német nyelvben kitünő jártassággal bíró joghallgató, tanulónak órát óhajt adni.

Egy gyakorlott segédjegyző alkalmazást keres. (4736.)

Jó családból származott leánykák (14—15 évesek) magyar, német, francia nyelvekben, kézi munkákban jártasak, — gyermekek mellé alkalmazást keresnek.

Egy cassiernő (ifjú, szép, barna) alkalmazást keres. (4708)

Egy jó kinézetű 14 éves iskolázott keresztény fiú, fűszer, vagy rőtös üzletbe mint tanuló alkalmazást keres. Értekezhetni irodánkban.

Egy okleveles gyermek-kertész (nevelő) valamelyik uri családnál alkalmazást keres. (4726.)

Egy jó családból származott középkorú nő, mint gazdasszony, alkalmazást keres. (3448.)

Tömegesen vannak bejelentve gazda-tisztek, gépészek, kulcsárok, segédjegyzők, irnokok, kereskedő segédek, nevelők, francia nevelőnők, zongora-tanítók és tanítónők.

Társalgónők, gazdasszonyok, kulcsárnők, továbbá házmesterek, iroda és bolti szolgálók, urasági inasok és kocsisok, főzőnők, szobaleányok, pesztrák, száraz és szoptatós dajkák, futárok, hetesek s házhoz járó takarítónők.

Mindenemű magán- és kereskedelmi ügyletekben a levelezés bel- és külföldre francia, angol, olasz, török, román és orosz nyelven eszközöltetik.

Az ezen rovatokban közlötték iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 krajczár előleges lefizetés mellett, felvesz és közzétesz

ZICHERMAN H.

(318)

irodája Debreczen főter Molnárné féle ház

Nincs többé fogfájás!

1000 forintot fizetünk annak, ki a Goldmann és Társa fogvizének használata után ismét fogfájást kap. Egyedüli szer a fog szép, fehér, és egészséges megtartására, a legkésebb korig.

Ára egy üvegnek 1 frt.

Goldmann és Társa

Breslau, Schuhrücke, 36. sz. Egyedüli főraktár Ausztria és Magyarországnak Carl Rus Nachfolger (Anton J. Ezerny) Bécs I., Wallfischgasse 3. — Debreczenben kapható dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerésznél.

1—2.